

Swami Ramanand Teerth Marathwada University, Nanded

Faculty of Humanities

Major in Economics Under Graduate

Second Year Programme

Semester III (Level 5.0)

अ. क्र.	पेपर क्र.	पेपर चे नाव	पेपर कोड
०१	Major	सूक्ष्म अर्थशास्त्र – I (Micro Economics-I)	HECOCT1201
०२	Major	कृषि अर्थशास्त्र – I (Agricultural Economics-I)	HECOCT1202
०३	Minor	स्पर्धा परीक्षेसाठी भारतीय अर्थशास्त्र (Indian Economics for Competitive Exam)	HECOMT1201
०४	VSEC	उद्योजकता विकास (Entrepreneurship Development)	HECOVC1201
०५	GE	आर्थिक साक्षरता (Economic Literacy)	HECOGE1201

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

बी. ए. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रम (NEP : 2020 नुसार)

विषय - अर्थशास्त्र

सेमेस्टर - III

पेपर कोड - HECOT1201

पेपरचे नाव : सुक्ष्म अर्थशास्त्र (Micro Economics) - I (Major)

घटक क्र. १) मूलभूत अर्थशास्त्र

- १.१. अर्थशास्त्राची व्याख्या : अँडम स्मिथ, मार्शल आणि रॉबिन्स
- १.२. अर्थशास्त्राचे स्वरूप व व्याप्ती
- १.३. अर्थशास्त्राचे महत्व
- १.४. सूक्ष्म विश्लेषण पद्धती : अर्थ आणि वैशिष्ट्ये

घटक क्र. २) मागणी विश्लेषण

- २.१. मागणीचा अर्थ, मागणीचे निर्धारक घटक
- २.२. मागणीचा नियम
- २.३. मागणीची लवचिकता : संकल्पना आणि निर्धारक घटक
- २.४. मागणीच्या लवचिकतेचे प्रकार : किंमत, उत्पन्न आणि तिरकस लवचिकता

घटक क्र. ३) पुरवठा विश्लेषण

- ३.१. पुरवठ्याचा अर्थ, पुरवठा फलन
- ३.२. पुरवठ्याचे निर्धारक घटक
- ३.३. पुरवठा नियम
- ३.४. पुरवठ्याची लवचिकता : अर्थ आणि प्रकार

घटक क्र. ४) उपभोक्त्याचे वर्तणूक

- ४.१. संख्यात्मक आणि क्रमावचक उपयोगिता दृष्टिकोण
- ४.२. घटत्या सीमान्त उपयोगीतेचा नियम
- ४.३. समवृत्ती वक्र : अर्थ आणि वैशिष्ट्ये
- ४.४. उपभोक्त्याचे संतुलन : किंमत, उत्पन्न आणि प्रतिस्थापन परिणाम

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

बी. ए. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रम (NEP : 2020 नुसार)

विषय - अर्थशास्त्र

सेमेस्टर - III

पेपर कोड - HECOT1202

पेपरचे नाव : कृषि अर्थशास्त्र (Agricultural Economics) - I (Major)

घटक क्र. १) कृषि आर्थशास्त्राची ओळख

- १.१. कृषि अर्थशास्त्राची व्याख्या आणि व्याप्ती
- १.२. कृषि अर्थशास्त्र अभ्यासाचे महत्व
- १.३. कृषिचा इतर क्षेत्राशी संबंध : उद्योग आणि सेवा क्षेत्र
- १.४. आर्थिक विकासात कृषिचे महत्व

घटक क्र. २) कृषि उत्पादन आणि उत्पादकता

- २.१. कृषि उत्पादन आणि उत्पादकतेचा अर्थ
- २.२. कृषि उत्पादन आणि उत्पादकता यावर परिणाम करणारे घटक
- २.३. कृषिच्या अल्प उत्पादकतेची कारणे
- २.४. कृषि उत्पादकता वाढविण्यासाठी उपाय-योजना

घटक क्र. ३) भारतीय कृषि वित्त पुरवठा

- ३.१. कृषि पत पुरवठ्याची आवश्यकता, गैर संस्थात्मक मार्ग
- ३.२. संस्थात्मक मार्ग: सहकारी पत पुरवठा - गुण आणि दोष
- ३.३. कृषि पत पुरवठ्यात व्यापारी बँकांची भूमिका
- ३.४. नाबार्डची भूमिका

घटक क्र. ४) कृषि किंमत धोरण

- ४.१. कृषीमाल किंमतीतील चढ-उताराची कारणे
- ४.२. कृषि किंमत स्थिरीकरण : अर्थ आणि महत्व
- ४.३. कृषि किंमत स्थिरीकरणाची साधने
- ४.४. कृषि खर्च आणि किंमत आयोग

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

बी. ए. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रम (NEP : 2020 नुसार)

विषय - अर्थशास्त्र

सेमेस्टर - III

पेपर कोड - HECOMT1201

पेपरचे नाव : स्पर्धा परीक्षेसाठी भारतीय अर्थशास्त्र

(Indian Economics for Competitive Exam) - I (Minor)

घटक क्र. १) भारतीय अर्थव्यवस्थेची ओळख

- १.१. भारतीय अर्थव्यवस्थेचा आढावा : मुख्य वैशिष्ट्ये आणि आव्हाने
- १.२. मूलभूत आर्थिक संकल्पना : GDP, GNP, NNP, चलनवाढ, वित्तीय तूट
- १.३. भारतीय आर्थिक नियोजन : उद्दिष्टे आणि पंचवार्षिक योजनांची यशस्वीता, नीती आयोगाची भूमिका
- १.४. सुधारणा कालावधी पूर्वी आणि नंतर भारतीय अर्थव्यवस्था

घटक क्र. २) भारतीय अर्थव्यवस्थेची ऐतिहासिक उत्क्रांती

- २.१. वसाहतपूर्व आणि वसाहतवादी अर्थव्यवस्था : आर्थिक निस्सारन सिद्धांत, औद्योगीकरण
- २.२. स्वातंत्र्योत्तर आर्थिक धोरण : नेहरू-माहालनोबीस प्रारूप, मिश्र अर्थव्यवस्थेचा उदय
- २.३. हरित क्रांति : कृषिवर परिणाम आणि एकूणच आर्थिक विकास
- २.४. १९९१ ची आर्थिक सुधारणा : खाजगीकरण, उदारीकरण आणि जागतिकीकरण (खाऊजा - LPG)

घटक क्र. ३) कृषि आणि ग्रामीण विकास

- ३.१. कृषिची भूमिका : भारतीय अर्थव्यवस्थेत योगदान
- ३.२. कृषि धोरण : किमान आधारभूत किंमत (MSP), सबसिडी, पीएम किसान योजना
- ३.३. प्रमुख आव्हाने : अल्प उत्पादकता आणि हवामान बदलाचा कृषिवर परिणाम
- ३.४. ग्रामीण विकासाचा पुढाकार : MNREGA, NRLM, आणि त्यांची परिणामकारकता

घटक क्र. ४) उद्योग आणि आधारभूत संरचना

- ४.१. भारतीय उद्योगाची उत्क्रांती : सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमाची वृद्धी आणि लघु उद्योग
- ४.२. औद्योगिक धोरण : मेक इन इंडियाचा आढावा, स्टार्ट अप इंडिया, प्रमुख औद्योगिक धोरण ठराव
- ४.३. आधारभूत संरचना विकास : वाहतूक, ऊर्जा, शहरी आधारभूत संरचना
- ४.४. औद्योगिक वृद्धी समोरील आव्हाने : व्यवसाय करण्याची सोय आणि उत्पादन स्पर्धात्मकता

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

बी. ए. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रम (NEP : 2020 नुसार)

विषय - अर्थशास्त्र

सेमेस्टर - III

पेपर कोड - HECOGE1201

पेपरचे नाव : आर्थिक साक्षरता (Economic Literacy) (Generic Elective - GE)

घटक क्र. १) प्रस्तावना

- १.१. आर्थिक साक्षरतेचा अर्थ आणि महत्व
- १.२. आर्थिक साक्षरतेची व्याप्ती
- १.३. आर्थिक साक्षरतेची अडथळे

घटक क्र. २ शिक्षण आणि आर्थिक साक्षरता

- २.१. पैसा - अर्थ आणि कार्य
- २.२. बचत - अर्थ आणि महत्व
- २.३. गुंतवणूक - अर्थ आणि महत्व

घटक क्र. ३) बँकिंग सेवा

- ३.१. बँक खात्यांचे प्रकार- बचत खाते, मुदत ठेव खाते, चालू खाते, PPF आणि NPS इत्यादी
- ३.२. कर्जाचे विविध प्रकार - अल्प, माध्यम आणि दीर्घ कर्ज आणि व्याज दर
- ३.३. ई-बँकिंग - RTGS, NEFT, ATM, डेबिट कार्ड आणि क्रेडिट कार्ड, मोबाईल बँकिंग

घटक क्र. ४) पॉन्झी योजना

- ४.१ पॉन्झी योजना- अर्थ आणि वैशिष्ट्ये
- ४.१ पॉन्झी योजनेचे स्वरूप
- ४.१ पॉन्झी योजना नियंत्रासाठी उपाय-योजना

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड.

बी. ए. द्वितीय वर्ष अभ्यासक्रम (NEP : 2020 नुसार)

विषय - अर्थशास्त्र

सेमेस्टर - III

पेपर कोड - HECOOVC1201

पेपरचे नाव : उद्योजकात विकास (Entrepreneurship Development) (Skill Enhancement Course - SEC)

घटक क्र. १) उद्योजका ओळख

- १.१. उद्योजकाचे संकल्पना आणि स्वरूप
- १.२. उद्योजकाचे वैशिष्ट्ये आणि महत्व
- १.३. उद्योजकाचे चालना देणारे घटक

घटक क्र. २) उद्योजक : वैशिष्ट्ये आणि जबाबदारी

- २.१. उद्योजक : अर्थ, व्याख्या
- २.२. उद्योजकाचे गुण
- २.३. उद्योजकाचे प्रकार आणि आर्थिक विकासातील भूमिका

घटक क्र. ३) व्यवसाय कल्पना निर्मिती आणि उपक्रम निर्मिती

- ३.१. व्यवसाय कल्पना निर्मिती आणि उत्पादन निवड
- ३.२. बाजार सर्वे : संकल्पना आणि महत्व
- ३.३. संसाधनांची जमवाजमव, SWOT विश्लेषण

घटक क्र. ४) व्यावहारिक घटक आणि क्षेत्र कार्य

- ४.१. औद्योगिक प्रोफाइल किंवा केस स्टडी तयारी
- ४.२. स्थानिक उद्योगांना भेट
- ४.३. सेवा पुरवठादारांना भेट